

Marcus Kaiser, Andree Korpys, Markus Löffler, SUPERSAM, 2002, film, 13 minut
Kuratorka: Agnieszka Sienkiewicz-Nowacka

Supersam – pierwszy socjalistyczny supermarket w Europie Wschodniej, oficjalnie otwarty w 1962 roku, był jednym z najciekawszych i najbardziej nowatorskich budynków późnego modernizmu, zaprojektowanym przez Jerzego Hryniewieckiego, Macieja Krasińskiego, Wacława Zalewskiego i Stanisława Kusia. Był kultowym obiektem w Warszawie, a jednak w 2006 roku został wyburzony, by zrobić miejsce przy placu Unii Lubelskiej dla nowego kompleksu architektonicznego. Trzech niemieckich artystów przebywających w 2002 roku na pobycie rezydencyjnym w CSW Zamek Ujazdowski – Marcus Kaiser (ur. 1967), Andree Korpys (ur. 1966) i Markus Löffler (ur. 1954) – zainteresowało się Supersamem zarówno z powodu jego ciekawej formy architektonicznej, jak i tego, że skład pracującej tam ekipy niemal nie zmienił się przez czterdzieści lat. Zrealizowali film zawierający rozmowy z osobami, które związały swoje życie zawodowe z tym obiektem, oraz przedstawiający architekturę miejsca – z zewnątrz i wewnątrz. Jest to rodzaj inscenizowanego dokumentu; pracownicy z obsługi Supersamu bez emocji wypowiadają się na temat uroczystości otwarcia Supersamu, jego oferty i zasad funkcjonowania sklepu. Wypowiedane kwestie brzmią często nienaturalnie, ponieważ są odczytywane z kartek z tekstami przygotowanymi przez artystów. Stąd też na przykład wyznaczenie, że pracownicy są „jedną wielką rodziną i trzymają się razem od ponad 30 lat, więc te pozytywne uczucia udzielają się także klientom” wywołuje na ogół uśmiech. Z inscenizowanymi „wywiadami” kontrastują sceny stanowiące zapis codziennych czynności pracowników sklepu: krojenie mięsa, liczenie pieniędzy, a także przerwa na obiad, podczas której artyści zarejestrowali kilka naturalnych zachowań, żartów i rozmów. Film jest przez to ciekawym przykładem eksperymentowania z formułą filmowego dokumentu, a dla fanów modernistycznej architektury nostalgicznym przypomnieniem nieistniejącego już budynku o wyjątkowej urodzie. Film był po raz pierwszy prezentowany na wystawie *Potrzeba realizmu w CSW Zamek Ujazdowski* (04.10–29.12.2002), która była efektem projektu *A Need of Realism. Solitude in Ujazdowski*, inicjującego program pobytów twórczych dla artystów w Zamku Ujazdowskim. W wystawie wzięli udział młodzi artyści, w większości interesujący się zagadnieniami z pogranicza sztuki, architektury i społecznych przemian.